

В.Ф. Сагач, М.М. Ткаченко

На передньому краї фундаментальних досліджень. “Фізіологічному журналу” – 50 років

Исполняется 50 лет со времени выхода в свет первого номера «Физиологического журнала», являющегося научно-теоретическим изданием Национальной академии наук Украины и Института физиологии им. А.А. Богомольца. «Физиологический журнал» – ведущее в Украине академическое периодическое издание, информирующее научное сообщество о состоянии физиологии и патофизиологии, практических достижениях физиологов. В разные годы журнал возглавляли выдающиеся учёные-физиологи академики Г.В. Фольборт, А.Ф. Макаренко, Ф.Н. Серков. В настоящее время главным редактором «Физиологического журнала» является член-корреспондент НАН Украины В.Ф. Сагач.

Минає півстоліття з часу виходу у світ першого номера “Фізіологічного журналу”, який є науково-теоретичним виданням НАН України та Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця.

У 1931–1933 рр. Всеукраїнською Академією Наук видавався “Журнал медичного циклу”, а у 1934–1954 рр. “Медичний журнал Академії Наук УРСР”, відповідальним редактором якого до 1946 р. був президент Академії наук академік Олександр Олександрович Богомолець. У 1951–1954 рр. за редакцією академіка АН УРСР Г.В. Фольборта виходив науковий журнал “Вопросы физиологии”.

У січні 1955 р. Інститутом фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР започатковано видання “Фізіологічного журналу”, річний випуск якого складався з шести номерів. Першим головним (відповідальним) редактором журналу з 1955 по 1960 рр. був видатний учений, учень І.П. Павлова, завідувач відділу фізіології вищої нервової діяльності та трофічних функцій Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР, завідувач кафедри нормальної фізіології Київського медичного інституту (1946–1960), заслуже-

ний діяч науки УРСР, лауреат премії ім. І.П. Павлова АН СРСР (1942), академік АН УРСР Георгій Володимирович Фольборт (1885–1960), який відомий своїми науковими дослідженнями в галузі фізіології травлення, кровообігу, вищої нервової діяльності. Г.В. Фольборт відкрив негативні (гальмівні) умовні рефлекси, встановив основні процеси виснаження і відновлення (правила Фольборта), розробив метод подвійної жовчної фістули.

До першої редакційної колегії журналу входили член-кореспондент АН УРСР А.М. Воробйов, дійсний член АМН СРСР М.М. Горев, дійсний член АМН СРСР В.М. Иванов, професор О.Ф. Макаренко, член-кореспондент АН УРСР Є.К. Приходькова, дійсний член АН УРСР В.П. Протопопов, кандидат медичних наук В.О. Черкес (відповідальний секретар).

Перед “Фізіологічним журналом” стояли три основних завдання:

“І. Відображення досягнень фізіології, патофізіології та суміжних з ними наук у справі подальшого розвитку ідей Сеченова, Пашутіна, Павлова, Введенського, Бехтерева, Боткіна.

II. Відображення внутрішнього зв'язку фізіології з проблемами клінічної медицини та питаннями охорони здоров'я.

III. Критичне обговорення та дискусії з проблем фізіології і теоретичної медицини.

В аспекті цих основних завдань у структурі журналу намічено такі розділи:

Статті узагальнюючого і методологічного характеру з основних питань фізіології, патофізіології, фармакології.

Праці, що відбивають розвиток учення про вищу нервову діяльність людини та тварини.

Статті, що викладають результати експериментальних досліджень.

Статті методичного характеру.

Статті, що висвітлюють розвиток фізіологічних дисциплін в історичному аспекті.

Критика, бібліографія, рецензії.

Наукове життя й інформації” (Фізіол. журн., 1955, Т. 1, № 1, с. 3).

З 1960 по 1979 рр. головним редактором журналу був заслужений діяч науки УРСР, лауреат премії ім. О.О. Богомольця АН УРСР (1954), академік АН УРСР Олександр Федорович Макарченко (1903–1979). У 1955–1966 рр. він був директором Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР, обирався головою Відділу АН УРСР (1961–1962) та віце-президентом АН УРСР (1962–1963). Наукові праці О.Ф. Макарченка присвячені вивченню активності кори головного мозку, її впливу на біохімічний склад крові, дослідженню змін нервової системи внаслідок інтоксикацій.

З 1979 по 1994 рр. головним редактором “Фізіологічного журналу” був видатний учений і організатор науки, двічі лауреат Державної премії України (1978, 2000), премії ім. О.О. Богомольця АН УРСР (1982) і премії ім. І.М. Сеченова АН СРСР (1989), заслужений діяч науки України, заступник директора Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця з наукової роботи (1966–1988), академік НАН України Пилип Миколайович Серков (нар. 1908 р.). Його

наукові праці присвячено фізіології скелетних м'язів і міоневральної передачі, електричної активності головного мозку, історії науки. П.М. Серков перший зареєстрував внутрішньоклітинні електричні потенціали нейронів слухової кори.

У різний час до редакційної колегії та редакційної ради журналу входили визначні вчені академіки АН УРСР Д.С. Воронцов, Р.Є. Кавецький, В.П. Комісаренко, О.В. Квасницький, В.М. Нікітін, О.І. Смирнова-Замкова, П.Г. Богач, В.В. Фролькіс, О.О. Навакатікян, академік АМН СРСР, член-кореспондент АН УРСР М.М. Сиротинін, член-кореспондент АН УРСР О.О. Городецький, член-кореспондент АМН СРСР М.Н. Зайко, професори Д.О. Альперн, М.К. Босий, Н.В. Братусь, П.В. Бірюкович, Ф.П. Ведяев, М.К. Вітте, М.І. Гуревич, З.С. Донцова, А.І. Ємченко, Б.Є. Єсипенко, В.Я. Карупу, Є.П. Колпаков, М.А. Кондратович, Д.О. Кочерга, К.В. Кованов, П.Є. Моцний, М.І. Путілін, Є.М. Панасюк, В.С. Райцес, М.М. Середенко, Я.П. Склярів, Ю.О. Спасокукоцький, П.І. Сябро, І.І. Токаренко, В.О. Трошихін, Г.І. Федорович, Р.О. Файтельберг, О.Б. Фельдман, П.Д. Харченко, Г.А. Хасабов, А.Є. Хільченко, Г.М. Чайченко, М.Я. Волошин, С.Л. Гройсман, М.В. Ільчевич, Р.Ф. Макулькін, З.О. Сорокіна-Маріна, а також О.Г. Задорожний як відповідальний секретар.

У “Фізіологічному журналі” свої статті друкували відомі вчені-експериментатори – В.В. Воронін “Праці О.О. Богомольця з гемодинаміки” (1956, т. 2, № 3, с. 29–30), О.В. Квасницький “Новий метод виведення протоки коловушної слинної залози у сільськогосподарських тварин” (1955, т.1, № 1, с. 120–123), П.Г. Костюк “Вплив іонів калію на процеси збудження і гальмування у двонейронній рефлекторній дузі” (1955, т. 1, № 3, с. 27–36), “Про природу і функціональне значення електротонічного потенціалу дорзального корінця спинного мозку” (1962, т. 8, № 1, с. 21–37, співавт. Дж.

Г.В. Фольборт

О.Ф. Макаrenchенко

П.М. Серков

В.Ф. Сагач

Еклс, Р.Ф. Шмідт), “Функціональні властивості поверхневих мембран збудливих клітин і метаболізм” (1970, т. 16, № 2, с. 155–160), “Низькопорогові потенціалкеро-вані кальцієві канали – властивості та функції” (1999, т. 45, № 4, с. 8–19), Д.С. Воронцов “Про взаємовідношення живої клітини із середовищем” (1962, т. 8, № 1, с. 13–20), “Протоплазматична мембрана м’язових волокон як активний апарат клітини” (1964, т. 10, № 4, с. 439–449), М.М. Горев “Про перебіг гіперергічного запалення у тварин з експериментальною гіпертонією” (1956, т. 2, № 3, с. 55–64, співавт. В.А. Лосев), “Про рефлекторні кардіогенні механізми регуляції судинного тону” (1970, т. 16, № 2, с. 228–236, співавт. О.О. Мойбенко), “Атеросклероз і вік” (1971, т. 17, № 3, с. 346–351, співавтор Л.П. Черкаський), М.Н. Зайко “Експериментальні дані про рефлекторну регуляцію тону ока” (1955, т. 1, № 2, с. 78–85, співавтор С.М. Мінц), М.І. Гуревич “Про порушення вищої нервової діяльності при експериментальній нирковій гіпертонії” (1955, т. 1, № 2, с. 62–71), Н.В. Братусь “Вплив подразнення механорецепторів дванадцятипалої кишки на електричну активність головного мозку” (1956, т. 2, № 2, с. 7–14), “До питання про аферентні шляхи шлунку” (1958, т. 4, № 6, с. 753–759), Н.Д. Юдіна “Вікові зміни крові і кісткового мозку (Експериментальне дослідження)” (1956, т. 2, № 3, с. 78–91), П.Г. Богач “Механізми

рефлекторного впливу з прямої кишки на моторику тонкого кишечника” (1959, т. 5, № 3, с. 329–336), Р.Є. Кавецький “Особливості функціонального стану кори надниркових залоз у собак різного типу нервової системи” (1960, т. 6, № 6, с. 770–776, разом з М.С. Красновською), В.П. Комісаренко “Роль гіпофізарно-надниркової системи в пристосовних реакціях організму” (1959, т. 5, № 3, с. 301–314), “Спленін, його біологічні і лікувальні властивості” (1960, т. 6, № 5, с. 672–689), “Про гормональні взаємовідношення” (1963, т. 9, № 5, с. 660–670), Ю. І. Кундієв “Про вплив алкоголю на м’язеву працездатність” (1959, т. 5, № 1, с. 121–123), Є.О. Татаринів “Про проникність сполучної тканини” (1961, т. 7, № 3, с. 352–361), Н.В. Лауер “Про шляхи вивчення ролі вищих відділів мозку в реакції організму на гіпоксію” (1961, т. 7, № 3, с. 376–384), О.Ф. Макаrenchенко “Зміни хронаксії при інтоксикації марганцем” (1956, т. 2, № 3, с. 68–77), “Роль гіпоталамуса в регуляції вегетативних і коркових функцій” (1969, т. 14, № 6, с. 723–732), П.М. Серков “До фізіології гіпокампа” (1968, т. 14, № 6, с. 830–840), “Природа и синаптические механизмы торможения в нейронах коры головного мозга” (1985, т. 31, № 5, с. 513–525), “Некоторые итоги изучения процессов возбуждения и торможения в нейронах коры головного мозга и таламуса” (1988, т. 34, № 5, с. 3–21), М.М. Сиротинін “Порівняльно-фізіологічне вивчення резистентності

до радіального прискорення” (1961, т. 7, № 5, с. 602–607), “Гори і червона кров” (1970, т. 16, № 2, с. 205–210), “Дослідження імунологічної несумісності тканин” (1971, т. 17, № 3, с. 304–309), “Еволюція алергічних процесів” (1972, т. 18, № 6, с. 837–841), В.І. Скок “Вплив електричної поляризації на слідовий позитивний потенціал і на слідову депресію в симпатичному ганглії” (1959, т. 5, № 3, с. 337–345), “Сучасні уявлення про механізм синаптичної передачі у вегетативних гангліях” (1970, т. 16, № 2, с. 250–256), “Блокада открытого ионного канала как механизм избирательного блокирования синаптической передачи” (1986, т. 32, № 6, с. 646–656), В.В. Фролькіс “Старіння і адаптація організму” (1964, т. 10, № 4, с. 460–468), “Нейротрофические механизмы старения” (1984, т. 30, № 1, с. 73–80), “Инверторы – внутриклеточные регуляторы состояния плазматической мембраны” (1999, т. 45, № 1-2, с. 6–15), “Нейрогуморальный контроль биосинтеза белка при старении” (1999, т. 45, № 4, с. 20–26), М.Ф. Шуба “Вплив адреналіну на струми дії і фізичний електротон в гладкому м’язі” (1961, т. 7, № 5, с. 595–601), “До питання про спонтанну активність в гладкому м’язі” (1963, т. 9, № 1, с. 48–55), О.О. Мойбенко та Г.М. Бутенко “Иммунные повреждения сердца и сосудов” (1981, т. 27, № 5, с. 587–594), І.С. Магура “Физико-химические характеристики инактивирующих калиевых каналов соматической мембраны” (1986, т. 32, № 6, с. 656–664), Г.М. Бутенко “Особливості розвитку імунної функції пересаженої селезінки новонароджених мишенят реципіентам різного віку. Вплив тимуса на функціональний розвиток трансплантата” (1998, т. 44, № 1–2, с. 3–10, співавт. І.М. Пішель та А.І. Харазі), В.Ф. Сагач “Ендотелін і серцево-судинна система” (1998, т. 44, № 1-2, с. 103–111), О.Г. Резніков “Функціональна організація адаптаційних і компенсаторних реакцій залоз внутрішньої секреції” (1994, т. 40, № 5-6, с. 121–127), “De-

velopmental changes in the distribution of corticosteroid-binding globulin in fetal and newborn sheep tissues” (2004, т. 50, № 4, с. 92–99, разом з J.R.G. Challis, E.T.M. Verducco), клініцисти – В.П. Філатов “Теоретичні основи тканинної терапії. (Вчення про біогенні стимулятори)” (1956, т. 2, № 3, с. 23–28), М.Б. Маньковський та З.М. Драчева “Нервова патологія при антирабічних щепленнях” (1956, т. 2, № 1, с. 31–41), А.Л. Міхньов “Про лікування киснем хворих на гіпертонічну хворобу” (1960, т. 6, № 6, с. 819–823, співавт. А.П. Карапата), А.П. Пелешук “Вплив сну на секреторну функцію шлунка у собак” (1959, т. 5, № 6, с. 728–742), Ю.О. Зозуля “Про порушення окисних процесів при пухлинах головного мозку” (1961, т. 7, № 1, с. 111–112), М.М. Амосов “Моделювання “внутрішньої сфери” організму людини” (1971, т. 17, № 2, с. 156–166, зі співавт.), О.О. Шалімов “Зміни основних параметрів гомеостазу при інфузійній терапії тяжкої експериментальної крововтрати” (1971, т. 17, № 2, с. 225–233, зі співавт.), Л.В. Тимошенко “Функціональний стан центральної нервової системи у жінок в родах” (1961, т. 7, № 6, с. 837–840), О.М. Лук’янова “Влияние энтеросорбции на функциональное состояние печени и поджелудочной железы и сопряженного с ними обмена веществ у крольчат с экспериментальным гепатохолестиститом ” (1987, т. 33, № 2, с. 25–29, зі співавт.), Л.Т. Мала “Адренергические лиганд-рецепторные взаимодействия – важное звено механизма ишемического повреждения миокарда” (1988, т. 34, № 5, с. 106–111, зі співавт.), І.М. Ганджа “Про зміни електрокардіограми та артеріального кров’яного тиску при експериментальній жовтяниці з наступним розвитком цирозу печінки у собак” (1959, т. 5, № 6, с. 797–802), “Взаимосвязь атерогенеза и Т-иммунодефицита” (1989, т. 35, № 5, с. 42–47, зі співавт.), М.Ф. Зінковський “Патофизиологические механизмы нарушения гемодинамики при триаде

Фалло” (1983, т. 29, № 3, с. 300–303, співавт. Е.Е. Осмонов), Д.Ф. Чеботарьов “Особенности анаэробного энергообеспечения физической нагрузки в различные возрастные периоды” (1984, т. 30, № 1, с. 53–59, співавт. О.В. Коркушко та Ю.Т. Ярошенко) О.В. Коркушко “Возрастные особенности газообмена в условиях нарушения кислотно-основного состояния” (1987, т. 33, № 5, с. 114–120, зі співавт.), В.О. Бобров “Морфофункціональна характеристика тромбоцитів у хворих з рефрактерними тахіаритміями” (1994, т. 40, № 5–6, с. 64–70, співавт. О.С. Гавриш та І.Г. Купновицька).

У журналі було надруковано праці провідних учених СРСР – М.М. Анічкова “Обґрунтування самостійного значення ретикуло-ендотеліальної системи в організмі” (1956, т. 2, № 3, с. 14–22), А.Д. Адо “Развитие идей А.А. Богомольца в современной аллергологии” (1981, т. 27, № 3, с. 354–357), О.Г. Баклаваджяна “Нейронные механизмы гипоталамического контроля активности синаптической нервной системы” (1978, т. 24, № 5, с. 602–608), П.Д. Горизонтова “Система крови как основа резистентности и адаптации организма” (1981, т. 27, № 3, с. 317–321), К.В. Судакова “Пейсмекерная роль гипоталамуса в формировании нормальных и патологических пищевых мотиваций” (1978, т. 24, № 5, с. 589–601), М.М. Емануеля “Антиоксиданты и увеличение продолжительности жизни” (1984, т. 30, № 1, с. 1–8), Є.І. Чазова “Морфологические и биохимические критерии эффективности клинического применения фосфокреатина (неотона) при интраоперационной защите миокарда” (1986, т. 32, № 1, с. 3–13, зі співавт.), Г.І. Мчедлішвілі “Изучение сосудистых эффекторов – ключевая проблема нормальной и патологической физиологии кровообращения” (1981, т. 27, № 5, с. 603–606), В.М. Шевельова та В.Я. Ізакова “Изучение ритмотропной зависимости в сердце при случайно варьирующем ритме сердцебие-

ний” (1983, т. 29, № 3, с. 259–265), Б.І. Ткаченка “Сравнительная характеристика влияния некоторых антагонистов Ca^{2+} на коронарные сосуды и миокард” (1986, т. 32, № 1, с. 14–24, зі співавт.), В.Г. Капелька “Действие гипонатриемии и френолона на сократительную функцию изолированной мышцы сердца” (1986, т. 32, № 1, с. 39–43, разом з М.С. Горіною), Г.А. Вартадяна “Нейронная организация условного торможения” (1986, т. 32, № 6, с. 699–707, співавт. А.А. Пирогов), Ф.З. Меерсона “Предупреждение стрессорной дислипидемии с помощью адаптации к коротким стрессорным воздействиям” (1987, т. 33, № 6, с. 3–8, зі співавт.).

У “Фізіологічному журналі” вийшли оглядові статті циклів наукових праць “Роль ендотелію та біологічно активних речовин ендотеліального походження в регуляції кровообігу і діяльності серця” О.О. Мойбенка, В.Ф. Сагача, Л.М. Шаповал, А.І. Соловйова, О.В. Базілюк, А.В. Жукової, М.М. Ткаченка, С.М. Марченка (1997, т. 43, № 1-2, с. 3–18) та “Фундаментальні механізми дії оксиду азоту на серцево-судинну систему як основи патогенетичного лікування її захворювань” О.О. Мойбенка, В.Ф. Сагача, М.М. Ткаченка, О.В. Коркушка, В.В. Безрукова, О.К. Кульчицького, О.В. Стефанова, А.І. Соловйова, Л.Т. Малої, В.В. Фролькіса (2004, т. 50, № 1, с. 11–30), які були відзначені Державною премією України в галузі науки і техніки 1996 та 2003 рр.

Виходили спеціальні номери журналу, присвячені ювілейним датам видатних вітчизняних вчених: до 75-, 80-, 90- та 100-річчя від дня народження академіка О.О. Богомольця (1956, т. 2, № 3; 1961, т. 7, № 3; 1971, т. 17, № 3; 1981, т. 27, № 3), до 75-, 80- та 100-річчя від дня народження академіка АН УРСР Д.С. Воронцова (1962, т. 8, № 1; 1966, т. 12, № 6; 1986, т. 32, № 6), до 60-, 75- та 80-річчя з дня народження академіка П.Г. Костюка (1984, т. 30, № 5; 1999, т. 45, № 4; 2004, т. 50, № 4), до 80- та

90-річчя з дня народження академіка НАН України П.М. Серкова (1988, т. 34, № 5; 1998, т. 44, № 5–6), до 100-річчя від дня народження академіка АМН СРСР М.М. Сиротиніна (1996, т. 42, № 3–4), до 75- та 80-річчя від дня народження академіка НАН та АМН України В.В. Фролькіса (1999, т. 45, № 1–2, 2004, т. 50, № 1), до 100-річчя від дня народження академіка АМН СРСР М.М. Горєва (2000, т. 46, № 2). 100-річчю з дня виходу в світ праці І.М. Сеченова “Рефлекси головного мозку” був присвячений № 5 “Фізіологічного журналу” за 1963 р. (т. 9).

З 1995 р. посаду головного редактора “Фізіологічного журналу” обіймає заступник директора Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України з наукової роботи, завідувач відділу фізіології кровообігу, двічі лауреат Державної премії України (1996, 2003), премії ім. О.О. Богомольця НАН України (1994), член-кореспондент НАН України, доктор медичних наук, професор Вадим Федорович Сагач.

Заступник головного редактора – завідувач відділу експериментальної кардіології Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, президент товариства патофізіологів України, двічі лауреат Державної премії України та премії ім. О.О. Богомольця НАН України, академік НАН України, доктор медичних наук, професор Олексій Олексійович Мойбенко.

До редакційної колегії журналу входять знані і авторитетні в Україні вчені в галузі фізіології та патофізіології:

завідувач відділу імунології і цитотоксичних сироваток Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, лауреат премії ім. О.О. Богомольця НАН України доктор біологічних наук Ірина Миколаївна Алексеєва,

завідувач кафедри патофізіології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, лауреат Державної премії України та премії ім. О.О. Богомольця НАН

України, член-кореспондент АПН України, заслужений працівник освіти України, доктор медичних наук, професор Юрій Вікторович Биць,

заступник директора Інституту геронтології АМН України з наукової роботи, завідувач лабораторією патофізіології та імунології, двічі лауреат Державної премії України та премії ім. О.О. Богомольця НАН України, член-кореспондент НАН України та Російської АМН, академік АМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Геннадій Михайлович Бутенко,

член президії АМН України, ректор Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, завідувач кафедри фізіології, лауреат премії ім. О.О. Богомольця НАН України, академік АМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Валерій Миколайович Казаков,

директор Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, завідувач відділу загальної фізіології нервової системи, керівник Міжнародного центру молекулярної фізіології НАН України, член президії АМН України, президент Українського фізіологічного товариства, Герой Соціалістичної Праці, тричі лауреат Державної премії України, лауреат Державної премії СРСР, міжнародної премії ім. Луїджі Гальвані (США), академічних премій ім. І.П. Павлова, І.М. Сеченова, О.О. Богомольця, академік НАН та АМН України, Російської АН, Європейської Академії, заслужений діяч науки і техніки України, доктор біологічних наук, професор Платон Григорович Костюк,

ректор Вінницького Національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, завідувач кафедри нормальної фізіології, президент Міжнародної академії антропології, Герой України, член-кореспондент АМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук,

професор Василь Максимович Мороз,

завідувач відділу ендокринології репродукції та адаптації Інституту ендокринології і обміну речовин ім. В.П. Комісаренка АМН України, лауреат Державної премії України та премії ім. О.О. Богомольця НАН України, член-кореспондент НАН та АМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Олександр Григорович Резніков,

академік НАН України Пилип Миколайович Серков,

завідувач відділу фізіології головного мозку Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, доктор біологічних наук, професор Віктор Максимович Сторожук,

професор Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, доктор біологічних наук Всеволод Олексійович Цибенко,

завідувач кафедри нормальної фізіології Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, член-кореспондент АПН України, доктор медичних наук, професор Віктор Григорович Шевчук,

завідувач відділу нервово-м'язової фізіології Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, двічі лауреат Державної премії України, академік НАН України, доктор медичних наук, професор Михайло Федорович Шуба.

Редакційну раду журналу очолює член-кореспондент НАН України В.Ф. Сагач. Членами ради є:

завідувач відділу клінічної патофізіології Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, лауреат Державної премії України та премії ім. О.О. Богомольця НАН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Вадим Якимович Березовський,

завідувач кафедри загальної та клінічної патофізіології Одеського державного медичного університету, заслужений діяч

науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Анатолій Іванович Гоженко,

член президії АМН України, ректор Одеського державного медичного університету, лауреат Державної премії України та премії ім. Р.Є.Кавецького НАН України, академік АМН України, доктор медичних наук, професор Валерій Миколайович Запорожан,

завідувач кафедри патофізіології Донецького державного медичного університету ім. М. Горького, член-кореспондент АМН України, доктор медичних наук, професор Віктор Миколайович Єльський,

провідний науковий співробітник відділу загальної фізіології нервової системи Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, доктор медичних наук Олена Платонівна Костюк,

провідний науковий співробітник відділу фізіології головного мозку Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, доктор біологічних наук Микола Васильович Макаренко,

завідувач відділу з вивчення гіпоксичних станів Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, лауреат Державної премії України, доктор медичних наук Ірина Микитівна Маньковська,

завідувач кафедри патофізіології Дніпропетровської державної медичної академії, доктор медичних наук, професор Петро Опанасович Неруш,

ректор Буковинської державної медичної академії, лауреат премії ім. О.О. Богомольця НАН України, член-кореспондент АПН України, доктор біологічних наук, професор Василь Павлович Пішак,

професор Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця, провідний науковий співробітник відділу фізіології кровообігу Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, двічі лауреат Державної премії України, доктор медичних наук Михайло Миколайович Ткаченко,

директор Інституту ендокринології і обміну речовин ім. В.П. Комісаренка АМН

України, член-кореспондент НАН та АМН України, заслужений діяч науки і техніки України, доктор медичних наук, професор Микола Дмитрович Тронько,

завідувач лабораторією патофізіології та експериментальної фармакології науково-дослідного лабораторного центру Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця доктор медичних наук, професор Стелла Борисівна Французова,

лауреат премії ім. М.Д. Стражеска НАН України, доктор медичних наук, професор Анастас Іванович Хомазюк.

Плідно працюють співробітники редакції “Фізіологічного журналу” – відповідальний секретар редакції Любов Василівна Литвин і редактор Валентина Василівна Войтенко.

“Фізіологічний журнал” – провідне в Україні академічне періодичне видання, яке інформує наукову спільноту про стан фізіологічної науки та практичні досягнення фізіологів. На сторінках журналу висвітлюються питання вищої нервової діяльності, фізіології нервової системи, фізіології нейрогуморальної регуляції, експериментальної кардіології, фізіології кровообігу, травлення, дихання, гіпоксичних станів, фізіології м’язової діяльності, водно-сольового обміну, порівняльної та вікової фізіології, ендокринології та обміну речовин, імунології, патофізіології, експериментальної терапії. Друкуються статті, присвячені історії розвитку фізіологічної та патофізіологічної науки, які висвітлюють генезис і еволюцію ідей, виникнення, розвиток та здобутки наукових шкіл, творчі портрети вчених, забуті імена науковців, дискусійні статті, опис нових методик, а також кри-

тика та бібліографія, рецензії та хроніка наукового життя. У журналі друкуються матеріали наукових форумів з фізіології та патофізіології.

Електронна версія “Фізіологічного журналу” представляється в системі INTERNET і базі даних MEDLINE.

Протягом усіх 50 років свого існування “Фізіологічний журнал” намагався, щоб основні дослідницькі напрямки і пріоритети в галузі вітчизняної фізіології й патофізіології були представлені на сторінках журналу та значною мірою були синхронні з тенденціями розвитку фізіологічних досліджень у світі. Українську фізіологію та патофізіологію завжди відрізняло поєднання власних славетних традицій в розробці проблем фізіології з прагненням іти у фарватері світової наукової думки.

V.F. Sagach, M.N. Tkachenko

INTHE FOREGROUND OF FUNDAMENTAL INVESTIGATIONS. THE 50TH ANNIVERSARY OF “FIZIOLOGICHNYI ZHURNAL”

50 years have passed from time of publication of the first number of “Fiziologichnyi Zhurnal”, that is the scientific-theoretical edition of a National Academy of Sciences of Ukraine and O.O. Bogomolets Institute of Physiology. “Fiziologichnyi Zhurnal” is a leading Ukrainian academical periodical edition, informing scientific community about a condition of physiology and pathophysiology, state-of-the-practice in physiology. In different years the journal was headed by the outstanding scientists - physiologists academicians G.V. Folbort, A.F. Makarchenko, F.N. Serkov. Now the editor-in-chief of “Fiziologichnyi Zhurnal” is corresponding member NAS of Ukraine V.F. Sagach.

O.O. Bogomolets Institute of Physiology, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

Ин-т фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, Київ

Матеріал надійшов до редакції 09.11.2004